

Barn- och utbildningsnämnden

Innehållsförteckning

Inledning	4
Måluppföljning.....	5
Ekonomisk redovisning	17
Driftsredovisning med prognos för helår	17
Nettoinvesteringsredovisning med prognos för helår	20
Uppföljning intern kontroll	21

Inledning

Delårsrapport 1 omfattar tidsperioden januari-april 2023 och rapporterar prognosen för hur barn- och utbildningsnämnden kommer att uppfylla de mål som satts, hur det ekonomiska läget är, resultaten av intern kontroll för perioden samt viktiga beslut under perioden.

Totalt prognostiserar barn- och utbildningsnämnden ett underskott på -19,5 mkr mot tilldelat kommunbidrag för 2023, eller motsvarande cirka -1% av nämndens tilldelade ram. Den huvudsakliga förklaringen är merkostnader kopplat till lokaler, nya moduler och flytt- och saneringskostnader för Hertsöskolan vilket motsvarar 9,1 mkr.

När det rör måluppfyllelse för nämndens prioriterade mål är status följande:

Målet om jämlik utbildning: Vid delår 1 ses att barngruppers storlek ligger kvar på samma nivå som tidigare, grundskolans modellberäknade värden är positiva och gymnasieskolans modellberäknade värden har en positiv utveckling (även om de är fortsatt svagt negativa). Faktiska resultat kring läsårets betyg dröjer till senare under året. Bedömningen av målet blir därför gul, det är osäkert om målet nås under året.

Målet om jämställd utbildning: Vid delår 1 ses att det pågår ett omfattande arbete för att alla barn och elever ska erbjudas en jämställd utbildning och samtliga verksamheter beskriver ett systematiskt jämställdhetsarbete. Faktiska resultat kring mätetal och mått dröjer till senare under året. Bedömningen av målet blir därför gul, det är osäkert om målet nås under året.

Målet att barn och elever äter klimatsmart skolmat: Vid delår 1 ses att resultatet för koldioxidekvivalenten (CO₂e per kg livsmedel) för första kvartalet 2023, dvs januari till mars, är på totalen 1,59 och alla skolformer ligger under referensvärdet 2,1. Således är bedömningen att delmålet/mätetalet om lågt klimatavtryck från skolmåltider nås. En bedömning av arbetet med att göra eleverna delaktiga i arbetet med att utforma klimatsmarta och goda menyer och att göra eleverna delaktiga i att organisera och utforma matsituationen ges senare under året. Bedömningen av målet blir grön, målet ser ut att nås under året.

Målet att Luleå kommun ska ha behöriga lärare och förskollärare: Vid delår 1 ses att Luleå kommun fortfarande ligger på högre behörighetsnivåer bland förskollärare och lärare än jämförbara städer. Vidare beskrivs ett omfattande arbete för att attrahera, rekrytera, utveckla och behålla kompetens. Bedömningen av målet blir grön, målet ser ut att nås under året.

Under delåret har nämnden fattat såväl större som mindre beslut. Till de större besluten hör beslut om skolstruktur för centrumområdet. Nämnden har även fattat beslut om långsiktighet i målstyrningen (mål för en period om tre år, 2023-2025, istället för som tidigare endast i ett år). Syftet är att ge målen möjlighet att få ordentlig genomslagskraft i verksamheten. Vidare har nämnden fattat beslut om kamerabevakning i utvalda korridorer i Björkskataskolan, som en del av ett omfattande arbete för minska kränkningar och skadegörelse och vara en trygghetsskapande åtgärd. Beslutet avseende kamerabevakningen ska utvärderas efter 12 månader.

Måluppföljning

Mål	Analys
♦ Alla barn och elever får jämlik utbildning	Förskolans och skolans bidrag till ökad jämlikhet är arbetet med det kompensatoriska uppdraget. Det kompensatoriska uppdraget innebär att det i utbildningen tas hänsyn till barns och elevers olika behov och att barn och elever ges stöd och stimulans för att utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. Vid delår 1 ses att barngruppers storlek vid senaste mättillfället (okt 2022) är snitt i 16,4 barn/grupp, vilket också är den nivå som målet är satt till (högst 16,4 barn per barngrupp). Vidare ses att grundskolans modellberäknade värden är positiva och gymnasieskolans modellberäknade värden har en positiv utveckling (även om de är fortsatt svagt negativa). Faktiska resultat kring läsårets betyg dröjer till senare under året. Det sker ett omfattande arbete inom verksamheterna med att ge alla barn och elever en likvärdig och jämlik utbildning. Det syns exempelvis i de prioriterade områdena för de olika verksamheterna, där prioriteringarna på olika sätt alltid syftar till att höja kvaliteten i undervisningen på ett sätt som gör att det i utbildningen tas hänsyn till barns och elevers olika behov och att barn och elever ges stöd och stimulans för att utvecklas så långt som möjligt. En mängd kontinuerligt pågående insatser beskrivs i verksamhetsberättelsen för 2022, exempelvis resursfördelning utifrån enheternas socioekonomiska barn- och elevunderlag, utveckling av tillgängliga lärmiljöer, arbete för att skapa god skolanknytning, tidiga stödinsatser och tidiga insatser vid frånvaro med mera¹. Dessa insatser fortgår även under 2023. I delår 1 beskrivs även en rad insatser mot målet om jämställd utbildning. Många av de insatser som görs för att nå målen om jämlik utbildning samt om jämställd utbildning är överlappande: det som tar hänsyn till alla barns och elevers behov tar också hänsyn till pojkars och flickors behov, och omvänt. Att synliggöra begränsande strukturer och/eller normer som påverkar flickor och pojkar olika kan även hjälpa till att synliggöra andra begränsande strukturer och normer. Till exempel ledde 2022 års jämställdhetsuppdrag till att man inom gymnasiet uppmärksammade behovet av att även bättre ta reda på hur skolan och skolmiljön upplevs ur ett HBTQI-perspektiv², varpå "Regnbågsforum" bildades i början av 2023. Syftet med Regnbågsforum är att fånga in elevers syn på hur skolan fungerar ur ett HBTQI-perspektiv för att synliggöra möjliga förbättringsområden.
♦ Alla barn och elever får jämställd utbildning	Det pågår ett omfattande arbete för att alla barn och elever ska erbjudas en jämställd utbildning. Inom samtliga skolformer samt inom Resurscentrum beskrivs ett systematiskt arbete för ökad jämställdhet. Skolformerna beskriver i första hand insatser inriktade mot tillgängliga lärmiljöer, med huvudfokus mot ett par olika saker: 1. Hur undervisningen möter barnens/elevernas mognad kring till exempel språklig förmåga, självreglering³, arbetsminne, koncentration. I detta arbete utgår man bland annat från Zimmermans forskning och teorier, där långsammare biologisk mognad (framför allt frontallobsutveckling) bland pojkar kan leda till att pojkar har sämre chanser att klara sig i en undervisningsmiljö som utgår från den nivå av frontallobsmognad som flickor i samma ålder oftare uppvisar. 2. Hur välbefinnande och hälsa (fysisk, psykisk, social och existentiell hälsa) hänger ihop med lärande i ett dubbelriktat samband. Att detta prioriteras kopplas både till pojkars lägre resultat och till den högre nivå av skolstress flickor ger uttryck för⁴. De metoder som används är bland annat litteraturstudier, erfarenhetsutbyte och dialoger, uppföljning av statistik, samt auskultation (vanligtvis att en pedagog observerar en kollegas undervisning, skriver ner vad som händer och att man sedan tillsammans reflekterar över vad som kan utvecklas). Målbedömningen på området jämställd utbildning blir gul: Det är osäkert om målet kommer att nås. Resultat i de kvantitativa mätetalen presenteras först vid delår 2, och verksamheterna beskriver utmaningar och att fler kunskaphöjande och kompetensbyggande insatser behövs. Nedan följer beskrivning av olika insatser som är pågående eller planeras framöver inom olika verksamhetsformer:

¹ För utförligare beskrivning, se Barn- och utbildningsnämndens verksamhetsberättelse för 2022

² Hbtqi är ett paraplybegrepp för homosexuella, bisexuella, transpersoner, personer med queera uttryck och identiteter och intersexpersoner.

³ Självreglering handlar om förmågan att reglera sina tankar och handlingar mot ett framtida mål utan styrning av vuxna, skjuta upp belöningar och att genomföra ansträngningar trots att i stunder vilja något annat. Det är nära förknippat med det som kallas för skolmognad. Enligt flera studier mognar dessa förmågor senare hos pojkar som grupp.

⁴ Se "Redovisning av jämställdhetsuppdraget 2022", bilaga till Barn och utbildningsnämndens verksamhetsberättelse 2022

Mål	Analys
	Förskola Kontinuerligt pågående insatser: - Inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet arbetar förskolan sedan flera år med det prioriterade utvecklingsområdet Lärmiljöer. Analysen görs bland annat utifrån hur lärmiljöerna påverkar pojkar respektive flickor. Förskolans verksamhet ser könsmönster som tydligast när det gäller barn i behov av särskilt stöd, där pojkar är överrepresenterade när det gäller såväl ansökan om stöd från Resurscentrums barn- och elevhälsa som ansökan om tilläggsbelopp. Utifrån den bakgrunden är det kontinuerliga arbetet med tillgängliga lärmiljöer en viktig faktor för att utveckla en jämställd utbildning som tar hänsyn till alla barns förmågor och behov. - Kunskapsbyggande och kompetenshöjande insatser kring könsmönster - Det främjande och förebyggande likabehandlingsarbetet är ständigt pågående inom förskolan, och blir även fortsättningsvis ett viktigt verktyg i arbetet med att ge flickor och pojkar likvärdiga förutsättningar och att förebygga och förhindra kränkande behandling och diskriminering. Förskolan gör kontinuerligt intervjuer med barnen utifrån frågor som rör trivsel, trygghet, miljö. Resultaten visar övervägande på att barnen uttrycker trivsel och visar att det är trygga i förskolan. - Fördjupat observationsarbete för att synliggöra det som sker i den dagliga verksamheten och i möten mellan barn-pedagog, barn-barn samt vad som händer i grupper. Man pratar om "hjälp till självhjälp", det vill säga att öka kompetens och vänja sig vid auskultation från flera i syfte att utveckla utbildningen och undervisningen. Auskultation kan hjälpa till att synliggöra till exempel barns lekmönster och pedagogers förhållningssätt. Kommande läsår – förskolan fortsätter med de insatser som redan pågår, och utvärderar och utvecklar dessa systematiskt. Grundskola Kontinuerligt pågående insatser för ökad jämställdhet inom grundskolan beskrivs nedan: - Från läsåret 2019/20 till 22/23 bidrar gemensam litteratur och föreläsningar till mer kunskaper inom området jämställdhet och normers betydelse. Läsåret 22/23 pågår kunskapsinhämtning genom litteratur - Grundskolan fortsätter att mellan ledningsnivåerna lyfta statistik/analyser för att uppmärksamma könsskillnader i måluppfyllelse. Förutom att synliggöra genom statistik har vi även fokus på att utveckla skolans analysarbete, att göra djupare analyser närmare klassrumsnivå och utifrån könsskillnader. - Jämställdhets- och jämlikhetsarbete stöds även av ett långsiktigt arbete sedan sex år med Specialpedagogiska skolmyndighetens tillgänglighetsmodell där den sociala, fysiska och pedagogiska lärmiljön är i fokus. Under läsåret 22/23 pågår arbete med att implementera ett stödmaterial för skolorna som grundskolan arbetat fram tillsammans med Resurscentrum. - Handlingsplan med rutiner för hur omhändertade elever som inte mår bra. - Studie- och yrkesvägledning i vid bemärkelse, detta läsår arbetar skolorna med egna skolspecifika handlingsplaner. - Pedagogiskt planerade rastaktiviteter har bidragit till rastverksamhet som möter fler elevers behov oberoende av kön och fler rörelseaktiviteter - Grundskolans verktyg för att omhändertade Barn- och utbildningsnämndens mål och stärka kvaliteten i verksamheten är kollegialt lärande där dialog och erfarenhetsutbyte är i fokus. Grundskolan har ett årshjul där grundskolans ledning tillsammans med rektorerna omhändertar dess innehåll. Mål från aktuell verksamhetsplan planeras in i årshjulet för 23/24. När det gäller jämställdhet baseras det på Skolinspektionens skrivningar/förväntningar på rektors ansvar gällande jämställdhetsarbetet. - Vid en kvalitetsdag för rektorer avsattes tid för rektorer att sprida erfarenheter mellan varandra och att fortsätta arbetet från skolchefens ledardag där jämställdhetsuppdraget presenterades - Fortsatt arbete utifrån det som blivit synliggjort i kartläggningen av elevhälsoarbetet på skolorna sker främst i skolornas lokala elevhälsoteam där kompetenser från skolan och Resurscentrum deltar. För hela grundskolan syns en liten skillnad mellan flickor och pojkar när det gäller antal individärenden och insatser på individnivå men även insatser på gruppnivå. - Implementering av reviderad läroplan för grundskolan – förutom förändring gällande betygsättning har det tillkommit ett kunskapsområde i läroplanen <i>sexualitet, samtycke och relationer</i>. Det omfattar frågor om identitet, hälsa, jämställdhet, normer, sexualitet och relationer. I detta arbete finns stöd från Skolverket.

Mål	Analys
	Kommande läsår – grundskolan fortsätter med de insatser som redan pågår. Det som tillkommer är: - I resultatuppföljningar från förskoleklass till årskurs 9 ser vi att läs- och skrivundervisningen behöver uppmärksammas på olika sätt i grundskolans olika stadier. God läsförståelse är en grund för lärande genom hela skolsystemet. Enligt skolforskaren Zimmermann gynnar satsningar inom läs- och skriv särskilt pojkar men är fördelaktigt även för flickor och elever med annat modersmål. Kompetensutvecklingsinsatser inom läsinlärning och läsfrämjande arbete kommer att erbjudas samtliga lärare inom grundskolan vid läsårsstart ht 2023. Ett områdesteam planerar även för samarbete med en kommun i Österbotten kring grundläggande läsinlärning och läsfrämjande arbete där besök i finsk kommun sker augusti 2023. - Rektorerna har under vt 2023 fått fördjupad kunskap inom <i>Välbefinnande</i> med tillhörande litteratur. Även grundskolans förstelärare har fått ta del av en föreläsning. Augusti 2023 får samtliga lärare i grundskolan kompetensutveckling i om hur man kan arbeta med välbefinnande i skolan. Det förväntas ge nya perspektiv till det främjande och förebyggande elevhälsoarbetet på skolnivå och arbetet med tillgänglig lärmiljö. - Grundskolan har i mars 2023 lämnat in en Erasmus-ansökan om ett 3-årigt samarbetsprojekt kring skolans insatser för att främja elevers hälsa i skolan ur olika perspektiv; Wellbeing at school. Samverkanspartner i projektet är SERN⁵, skolor från Italien, Lettland och Luleå, universitet i Grenada (Spanien) samt Luleå tekniska universitet. Besked väntas i början av juli. Grundskolan ser detta som en möjlighet att tillsammans med andra kulturer arbeta fram stöd till skolor om hur man kan arbeta för en god hälsa hos elever ur flera perspektiv. Detta är samtidigt en del i grundskolans mål att öka det internationella utbytet på skolnivå. Gymnasium Gymnasiets olika enheter arbetar på olika sätt vidare med jämställdhetsuppdraget utifrån det behov rektorerna ser på sina respektive program. Man har utifrån jämställdhetsuppdragets kartläggningar identifierat behov av att arbeta med jämställdhetsperspektiv på måluppfyllelse, närvaro/frånvaro, motivation och psykisk hälsa. Pågående insatser är: - Flera rektorer arbetar aktivt med att höja medvetandet bland sin personal kring hur viktigt det är att tidigt uppmärksamma elevers behov, därefter reagera (vad ska vi göra), agera (göra det) och därefter reflektera (utfallet av den insats som gjordes). Det handlar om skolans kompensatoriska uppdrag och att arbeta förebyggande och främjande i större utsträckning, så att tonvikten ligger på det och inte på det åtgärdande arbetet (när problem redan har uppstått). Rektorerna lägger stort fokus på detta, med hjälp av dialog och uppföljningar. Många lyfter dock utmaningar i att lyckas förändra mönstret. På verksamhetsnivå märker man dock en generell rörelse till det förebyggande och främjande arbetet sett till helheten. En enhet har lagt ner ett mångårigt arbete och nått fina resultat. Rektor på enheten menar att alla på enheten vet exakt vad de ska göra och menar att jämställdhetsuppdraget går hand i hand med det dagliga lärarhantverket. Det ska genomsyra undervisningen och komma naturligt. En annan rektor ger som exempel att man fortsättningsvis kommer att schemalägga mingel för elevhälsopersonalen för att skapa bättre relationer till eleverna och som ett steg i att elevhälsan kan arbetat förebyggande och främjande i större utsträckning. Rektorn påtalar också vikten av att själv som rektor vara en god förebild och vistas ute bland eleverna och i lektionssalarna. - Rektorer beskriver även ett strukturerat arbete för att främja närvaro och förhindra frånvaro. Ett exempel är att arbeta fram en tydlig rollfördelning bland personalen, kring vem som ska göra vad vid en elevs frånvaro. Snabba insatser har effekt och ha alltid täta uppföljningar på så sätt faller inte elever mellan stolarna. Tätt och snabb kontakt med vårdnadshavare, använda meddelandefunktionen på Unikum när det är svårt att få till ett samtal med elever och vårdnadshavare. - Rektorer beskriver insatser för ökad psykisk hälsa och minskad stress: - Man arbetar tex med "vad är det att vara människa" och titta på livshjulet där skolan bara är en del i helheten. - Rektorer beskriver insatser som handlar om att öka tydligheten och strukturen i lektioner och undervisningsupplägg. - Många enheter har framgångsrika belastningsscheman. En enhet arbetar har slutat med inlämningsuppgifter för att begränsa tidsspannet för eleverna som skriver under lektionstid i Digixam. En rektor tänker att en lösning är att uppmana lärare att minska på skriftliga underlag och börja ifrågasätta och rannsaka de arbetssätt som de

⁵ Förkortningen SERN står för "Sweden Emilia Romagna Network". SERN är ett nätverk som främjar förbindelser mellan norra och södra Europa, särskilt mellan Sverige och Italien

Mål	Analys
	använder. - Rektorerna arbetar med frågor som hur klasstid används och hur värderingsfrågor hanteras, utifrån att man uppmärksammat behov av att synliggöra normer och vidga normramar, både kring kön och kring andra frågor som tex könsidentitet, funktionsvariationer med mera. Kommande läsår – gymnasieskolan fortsätter med de insatser som redan pågår. Det som tillkommer är: - Dialoger inom rektorsgruppen, med syftet att gemensamt ringa in vad målet "jämför utbildning" innebär för gymnasiet och skapa ett gemensamt språk kring det. Inom ramen för detta behandlas till exempel Zimmermans bok "Nya vägar till likvärdig utbildning", samt perspektiv på studiestrategier, verktyg, elevers motivation och andra aktuella teman med kopplingar till vad lärarna kan förändra i sin undervisning för att öka jämförldheten. Gemensamma samtal kring hur rektors ledning och styrning kan hanteras kring detta i relation till lärares autonomi kring undervisningsplanering är också en viktig del. - Insatser kopplat till representation, för att motverka en snedfördelning av kön i rekrytering till vissa program där könsfördelningen redan är skev. Till exempel planerar man att vid öppet hus etc. låta både pojkar och flickor representera programmet och där ett kön dominerar låta det andra könet vara tongivande. En rektor lyfter även vikten av att låra av andra kommuner som bedrivit ett framgångsrikt arbete för att rekrytera det underrepresenterade könet till yrkesprogram där branschen domineras av en öfvervikt av ett kön. Resurscentrums elevhälsa Elevhälsans bärande tanke är att när psykologer, specialpedagoger och metodutvecklare har förståelse för hur de kan bidra till att främja pojkar och flickors hälsa och lärande så bär professionerna med sig denna kunskap in i sitt arbete och i samverkan med verksamheterna. Pågående insatser under vårterminen är: - Utveckling av fördjupad kunskap och förståelse kring jämförldhet utifrån respektive yrkesprofession, bland annat utifrån WHO:s hälsobegrepp och hur existentiell hälsa kan förstås utifrån elevhälsans arbete med pojkar och flickor, men även utifrån Skolverkets skrifter om "Skapa trygghet för lärande – om skolans arbete mot mobbning, trakasserier och kränkande behandling" samt "Främja, förebygga, upptäcka och åtgärda – Hur skolan kan arbeta mot diskriminering och kränkande behandling". - Dialoger med syfte att skapa en samsyn gällande det hälsofrämjande och förebyggande uppdraget inom elevhälsan. Kommande insatser - elevhälsan fortsätter med de insatser som redan pågår. Det som tillkommer är: - Litteraturläsning (Fredrik Zimmermans bok "Nya vägar till en likvärdig skola - Hur teorier om antipluggkultur leder fel och vad vi istället kan göra för att fler pojkar ska lyckas i skolan") med påföljande litteraturseminarium där boken diskuteras utifrån hur yrkesprofessionen kan omsätta kunskaperna till mötena med för- och grundskolorna. - Fortsatt kompetensutveckling kring existentiell hälsa och hur den hälsodimensionen tar sig uttryck i elevhälsans arbete med pojkar och flickor. - Fortsatt problematisering kring pojkar och flickors hälsa samt hälsolitteracitet⁶ för att hitta och pröva verktyg och metoder i det nära elevhälsoarbetet på skolan. Resurscentrums Modersmålsenhet Pågående insatser: - Alla modersmåls lärare har deltagit i kvalitetssamtal med förstelärare i syfte att identifiera eventuellt egna begränsande könsmonster och för att förbereda för fortsatt arbete med eleverna under temat elevers eventuella begränsande könsmonster. Arbetet fortsätter och uppföljning kommer att ske. - Arbetslagen har arbetat med temat 'sexualitet, samtycke och relationer' Riktning för detta arbete har varit Skolverkets stödmaterial: "Sexualitet, samtycke och relationer i grundskolans senare år". - Arbetslagen har även arbetat med temat könsmonster och manlighet utifrån Katrine Marcals sommarprat den 2 augusti 2022 i programmet Sommar & Vinter i P1, Sveriges Radio. Kommande läsår - Modersmålsenheten fortsätter med de insatser som redan pågår. Det som tillkommer är: - Arbete med temat: "Ju högre kvalitet du har i undervisningen desto mer ökar jämförldheten". Modersmål kommer att använda sig av material från skolforskaren Zimmerman.

⁶ Hälsolitteracitet handlar om individers förmåga att förvärva, förstå och använda information i syfte att bibehålla, främja eller förbättra hälsa.

Mål	Analys
	Kulturskolan, Resurscentrum De insatser som görs inom ramen för Kulturskolans verksamhet handlar om att stärka barns och elevers hälsa och därmed även lärande (i och med att det finns ett dubbelriktat samband mellan lärande och hälsa). Det påverkar såväl flickors stress som pojkars betyg. Pågående insatser för Kulturskolan är: • Informations- och dialogarbete med förskole- och skolenheterna om vad Kulturskolan kan erbjuda och de positiva effekter kulturen har • Utbildning för all personal inom Kulturskolan i "Mental health first aid" - första hjälpen till psykisk hälsa". • Fortbildningar i barnkonventionen • Framtagande av strategi och forum för barns och elevers delaktighet och inflytande. • Gruppstärkande aktiviteter med elever i verksamheten • Utvecklandet av 'friskvårdsplatser' (särskilda platser inom verksamheten för elever i behov av det) och 'Dans för hälsa' i samverkan med elevhälsan och elevvårdsteam på skolorna. Kommande läsår - Kulturskolan fortsätter med de insatser som redan pågår.
 Barn och elever i Luleå kommun äter klimatsmart skolmat	Resultatet för koldioxidekvivalenten (CO₂e per kg livsmedel) för första kvartalet 2023, dvs januari till mars, är på totalen 1,59 och alla skolformer ligger under referensvärdet 2,1. En beskrivning av arbetet med att göra eleverna delaktiga i arbetet med att utforma klimatsmarta och goda menyer ges vid delår 2. En beskrivning av arbetet med att göra eleverna delaktiga i att organisera och utforma matsituationen ges vid helårsredovisning.
 Luleå kommun har behöriga lärare och förskollärare	Målet är att Luleå kommun ska ha behöriga lärare och förskollärare. Att säkra kompetensförsörjningen inom förskolan och skolan är en viktig och avgörande förutsättning för såväl kvaliteten som likvärdigheten i utbildningen. Uppföljningen tar fasta på dels hur utvecklingen av faktisk behörighet ser ut, och dels hur arbetet med kompetensförsörjning går (hur det går att attrahera, rekrytera, utveckla och behålla kompetens). Bedömningen efter delår 1 är att det uppsatta målet för året nås. I mätetalen framgår att Luleå kommun fortfarande har en god behörighet inom samtliga skolformer, även om den sjunker med några procentenheter från föregående år. Luleå ligger högre än snittet i kommungruppen större städer (som utökats till 23 städer). Att behörigheten sjunker är rimligt utifrån att det är relativt stora pensionsavgångar av behörig personal. Mätetalen utgår från senast publicerad statistik (mars 2023) och grundar sig på mätdatum oktober 2022. Arbetet inom förvaltningen går i rätt riktning i processerna attrahera, rekrytera, utveckla och behålla kompetens. Det finns dock utmaningar som påverkar möjligheten att få fler behöriga lärare och förskollärare. Dels finns en nationell trend i att antalet sökande till universitetsutbildningar för lärare och förskollärare minskar. Inför hösten 2022 så startades till exempel inte någon ämneslärarutbildning i Luleå på grund av för lågt söktryck. Dels har kommunen, liksom övriga riket stora pensionsavgångar kommande år. I Luleå går 10% av befintliga förskollärare och lärare i pension de kommande tre åren. Samhällsomställningen och den låga arbetslösheten kan bidra till att fler lärare lämnar yrket på sikt I Luleå är personalomsättningen bland lärare 4,8%, vilket är lägre eller betydligt lägre än de kommuner som Luleå jämfört sig med⁷. Från förvaltningen har 140 personer slutat och gått externt, pensionärer exkluderade, vilket är en lägre siffra än i jämförelse med kommunens övriga verksamheter⁸. Positivt är också att nyanställningar via extern rekryteringsväg har ökat till 135 personer, en ökning med 30% i jämförelse med 2021 (och 2020). Här kan ses samma trend i kommunen som helhet (ökning 24%). Kompetensförsörjningsplanen innehåller många åtgärder och aktiviteter. Inom attrahera och rekrytera där störst effekt syns är rekryteringsprocessen där kommunen gått över till kompetensbaserad rekrytering, vilket innebär ett nytt systemstöd som hjälper kommunen att rekrytera fördomsfritt och hålla hög kvalitet i rekryteringarna samtidigt som det blir enkelt och effektivt att söka arbete hos kommunen. Här har det varit positiv feedback såväl internt som externt avseende förändringen. Även när det gäller kommunikationsinsatser (synlighet / strategi) syns resultat inom attrahera och rekrytera. Inom förskolan, till exempel kommer en rekryteringskampanj att genomföras under våren, där förskolans verksamhet också visas upp utifrån de budskap som förskolan själva arbetat fram för att sprida vidare. I grundsärskolan har de, med hjälp av sociala investeringsmedel, prövat ett verktyg för filosofiska samtal tillsammans med universitetet, ett samarbete som ska löpa under tre år och stärker personalen men också bilden av skolan i Luleå. Förvaltningen har också gjort en förenklande sida för digital support, som

⁷ Jämförelsen utgår från en manuell förfrågan till tio andra kommuner, som valts ut utifrån två aspekter: dels närliggande (i Norrbottens län) dels från jämförelsegruppen större städer (från Kolada). Spannet bland de jämförda kommunerna varierade mellan 5 och 18 %, och snittet låg kring 8-9%.

⁸ Barn och utbildningsförvaltningens andel av personal som avslutat sin anställning i kommunen av annan anledning än pension är lägre än förvaltningens andel av kommunens totala personalstyrka (24% av de 581 personer som avslutade sin anställning från Luleå kommun av annan anledning än pension under förra året var anställda inom Barn- och utbildningsförvaltningen, men förvaltningen står för 37% av Luleå kommuns totala personalstyrka.)

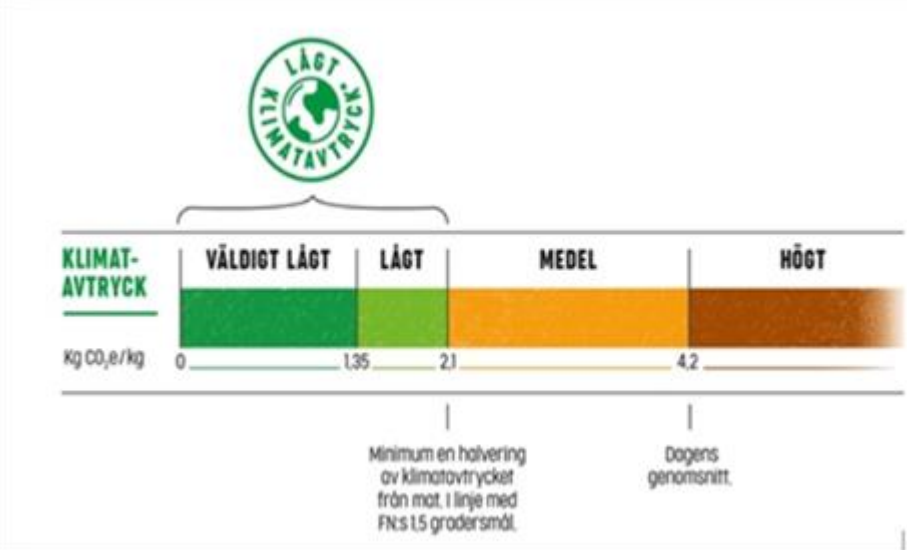
Mål	Analys
	fått positiv respons och spridning till flera andra kommuner, vilket är ett led i att vara attraktiv och i framkant. En mycket god effekt för attraktiviteten är den kraftigt ökade tillsättningen av korttidsvikarier, som nu sprids som positiva effekter inom alla förvaltningens verksamheter och bidrar till en förbättrad arbetsmiljö vilket är en av de viktigaste faktorerna för attraktivitet. Inom gymnasieskolan har satsningar gjorts på en utökad branschsamverkan för yrkesprogram. Inför hösten 2023 har antalet förstahandssökande till yrkesprogram ökat från 28% till 38%. Gymnasiets yrkesprogram har en väl uppbyggd struktur för samverkan med företag och branschorganisationer och tillgång på platser för det arbetsplatsförlagda lärandet (APL) är generellt god. Med samhällsomvandlingen som utgångspunkt har ett antal särskilda informationsaktiviteter riktade till gymnasiets elever genomförts under läsåret, i samarbete med Luleå Business Region. Där medverkade en rad företag och arbetslivsorganisationer från olika branscher. Samverkansföretagen medverkar kontinuerligt i yrkesprogrammets verksamhet. Gymnasieskolan har också samverkan med LTU kring lärarutbildning vilken nu har intensifierats igen efter pandemin. Gymnasiet har kapacitet att ta emot i stort sett alla studenter som önskar göra sin verksamhetsförlagda utbildning (VFU) i gymnasiebyn. Totalt har 43 lärarstudenter utbildats i verksamheten under läsåret 22-23. De flesta studenter kommer från LTU men också några från andra lärosäten som läser kompletterande pedagogisk utbildning (KPU). Tillgången på handledare är god. Skolledarna i de olika kvarteren tillser att studenterna får en inblick i olika delar av verksamheten förutom det rent utbildningsnära, som t ex elevhälsa. Det har blivit en tradition att skolan bjuder studenter och handledare på en välkomstlunch som elever och personal på Restaurang- och livsmedelsprogrammet ordnar. Syftet är att uppmärksamma handledare och studenter lite extra, och ge information om möjlighet att arbeta i Luleå kommun efter avslutade studier. Inom utveckla och behålla syns också resultat av arbetet med kompetensförsörjning. Förskolan har under flera år arbetat med att stärka medarbetarnas kompetenser och kan nu i en stor satsning, tack vare omställningsfonden, erbjuda 50 barnskötare som saknar yrkesutbildning en sådan på betald arbetstid. Olika utbildningsomgångar planeras med start från höstterminen 2023. Genom satsningen stärks yrkeskompetensen i förskolan för de som saknar utbildning till barnskötare men också kvaliteten i utbildningen. En annan insats för att stärka inåt och jobba utåt inom förskolan är satsningen på en handledarutbildning till ett 60-tal förskollärare på betald arbetstid för att stötta dem i sin yrkesprofession som kommer att genomföras under året. Satsningarna bedöms bidra både till att utveckla och behålla kompetens. Som en del av en långsiktig internationaliseringsstrategi har alla verksamheter ansökt och blivit godkända för Erasmusackreditering vilket underlättar ansökningsförfarande och kontinuerligt deltagande i internationella utbyten genom EU:s Erasmus +-program. På detta sätt kan man övergå från enskilda projekt till mer mångårig och strategisk planering för kompetenshöjande verksamhet genom internationella utbyten. Internationaliseringens bredd inom Luleås förskolor och skolor bedöms bidra till att både utveckla och behålla kompetens. Många insatser görs även för att bidra till att behålla medarbetare, utifrån de behov som verksamheten signalerar. God effekt och feedback har erhållits för de utbildningsinsatser som under våren ges till alla lokala fackliga arbetsplatsgrupper (LARS-grupp) i grundskolan. Under en eftermiddag delar med sig av erfarenheter till varandra och arbetar med case för att utveckla arbetet i dessa lokala grupper ute på skolorna. Det har även ordnats en partsgemensam samverkansdag inom grundskolan och Resurscentrum med rektor och LARS-grupp. Syftet med dagen var att ytterligare stärka och förbättra samverkan mellan arbetsgivare och fackliga parter vilket är en viktig del för att behålla medarbetare. Ett behov som framkommit i arbetet med kompetensförsörjningsplanen är att stärka och främja samarbetet mellan chef som leder på distans och chef på plats. Därför har det genomförts ett samverkansprojekt mellan grundskolan och Resurscentrum som varit uppskattat av deltagande chefer. Det har varit dialogsamtal kring vilka frågor som det finns ett betydande samverkansbehov kring för att ha bättre förutsättningar för samledarskap. Arbetet bedöms främja arbetet inom att behålla chefer och stärka chefers förutsättningar. En insats för att öka behörigheten inom grundskolan som sker under första halvåret är att en genomgång görs av de personer i verksamheten som vill få ytterligare kompetens för att exempelvis kunna ta ut en legitimation eller de som redan har legitimation och vill bredda sin kompetens. För att stötta dessa och omhändertaga behoven föreslås olika lösningar som hålls ihop från centralt håll. Förhoppningen är att det långsiktigt kommer att bidra till en ökad behörighet bland lärare i grundskolan. Förvaltningen har också beslutat att finansiera uttag av legitimation i samband med att lärare går lärarlyftet och får utökad kompetens, för att främja att legitimationen faktiskt begärs av medarbetaren. Den måltidsresa som måltidsverksamheten genomför är också en del i att öka känslan av att spela roll som medarbetare, genom att ge personalen utökad handlingsutrymme i köket när det i stället för centralt planerade menyer ges en större möjlighet att göra lokala variationer. Ett av målen där är också en förbättrad arbetsmiljö och arbetsglädje för kökspersonalen vilket bidrar till att behålla medarbetare.

Målrelaterade - Mätetal/Mått	Senaste analys																											
Mätetal/mått kopplade till målet Alla barn och elever får jämlik utbildning																												
Barngruppers storlek ska inte öka	I snitt fanns det 15 oktober 2022 knappt 16,4 barn per avdelning, vilket är en minskning från 2021 då det fanns 16,7 barn per avdelning. Antalet avdelningar har ökat från 190 till 194. Det totala barnantalet har är ungefär detsamma som föregående år, 3174. I riket är trenden mindre barngrupper. Troligen beror detta på hur kommuner väljer att ange barngruppers storlek vilket varierar i hur det redovisas årligen. Staten har under en period delat ut medel för att minska barngruppers storlek vilket kan vara en faktor för hur kommuner väljer att rapportera. Luleå kommun rapporterar storleken enligt samma modell samtliga år. Från år 2022 har staten ändrat fördelning av medel och detta kan påverka hur kommuner väljer att redovisa barngruppernas storlek framöver. Detta är viktigt att följa framöver när det nationella jämförelsetalet kommer.																											
Andelen vårdnadshavare som upplever att deras barn får bra stöd i förskolan ska vara fortsatt hög	Rapporteras i delår 2.																											
Andelen elever som är behöriga till gymnasieskolan ska öka	Hur stor andel elever som uppnår behörighet till gymnasiet yrkesprogram innevarande läsår rapporteras vid delår 2. Vid detta redovisningstillfälle redovisas modellberäknade värden enligt Kolada (sätt in fotnot: Kolada är en jämförelsetjänst som tillhandahålls av Rådet för främjande av kommunala analyser) enligt för läsåret 2021/2022. Det modellberäknade värdet är ett utvecklingsnyckeltal, som är framtaget för att resultat ska kunna jämföras med hänsyn till kommuners skilda socioekonomiska förutsättningar. Värdet visar avvikelser mellan det faktiska värdet och det modellberäknade värdet. I det modellberäknade värdet jämförs kommunerna med varandra utifrån bakgrundsfaktorerna behov av ekonomiskt bistånd, andelen nyinvandrade elever (bott i Sverige 0–4 år), föräldrars utbildningsnivå, kön samt andel elever med okänd bakgrund. Värdet avser elever i kommunala skolor i kommunen oberoende av var de är folkbokförda. Grundskolans avvikelse mot Koladas modellberäknade värde för gymnasiebehörighet haren positiv utveckling från att de två föregående åren varit negativt, 2021 var det -1,3 till att nu vara positiv 1,6. Ett positivt värde visar att resultatet är över det förväntade. Mer om resultat för läsåret 21/22 finns att läsa i grundskolans kvalitetsrapport för 2022. Elever i år 9 som är behöriga till yrkesprogram avvikelse från modellberäknat värde kommunala skolor, procentenheter <table><thead><tr><th>År</th><th>Luleå</th><th>Större stad (ovägt medel)</th></tr></thead><tbody><tr><td>2015</td><td>0.5</td><td>-0.5</td></tr><tr><td>2016</td><td>-2.2</td><td>-0.5</td></tr><tr><td>2017</td><td>-1.8</td><td>-0.8</td></tr><tr><td>2018</td><td>-2.5</td><td>-1.2</td></tr><tr><td>2019</td><td>0.2</td><td>-1.2</td></tr><tr><td>2020</td><td>-0.8</td><td>-1.2</td></tr><tr><td>2021</td><td>-1.3</td><td>-1.2</td></tr><tr><td>2022</td><td>1.6</td><td>-1.2</td></tr></tbody></table>	År	Luleå	Större stad (ovägt medel)	2015	0.5	-0.5	2016	-2.2	-0.5	2017	-1.8	-0.8	2018	-2.5	-1.2	2019	0.2	-1.2	2020	-0.8	-1.2	2021	-1.3	-1.2	2022	1.6	-1.2
År	Luleå	Större stad (ovägt medel)																										
2015	0.5	-0.5																										
2016	-2.2	-0.5																										
2017	-1.8	-0.8																										
2018	-2.5	-1.2																										
2019	0.2	-1.2																										
2020	-0.8	-1.2																										
2021	-1.3	-1.2																										
2022	1.6	-1.2																										
Skillnaderna mellan grundskolorna avseende andel elever behöriga till gymnasieskolan ska minska	Rapporteras vid helårsredovisning.																											
Genomströmningen i gymnasieskolan, examen inom 3 år, ska öka	Den faktiska genomströmning, dvs hur många elever som tar examen inom 3 år, redovisas vid delår 2. Vid detta redovisningstillfälle redovisas modellberäknade värden enligt Kolada (sätt in fotnot: Kolada är en jämförelsetjänst som tillhandahålls av Rådet för främjande av kommunala analyser) för läsåret 2021/2022. Det modellberäknade värdet är ett utvecklingsnyckeltal, som är framtaget för att resultat ska kunna jämföras med hänsyn till kommuners skilda socioekonomiska förutsättningar. Värdet visar avvikelser mellan det faktiska värdet och det modellberäknade värdet. I det modellberäknade värdet jämförs																											

Målrelaterade - Mätetal/Mått	Senaste analys																														
	kommunerna med varandra utifrån föräldrarnas utbildningsnivå, föräldrarnas inkomst, kön, andelen nyinvandrade elever och behov av ekonomiskt bistånd. Elever som vid utbildningens början saknar svenskt personnummer (t ex nyanlända elever som ännu inte blivit folkbokförda) ingår ej. Värdet avser elever i den kommunala gymnasieskolan oberoende av var de är folkbokförda Luleå gymnasieskolas modellberäknade värde för läsåret 2021/2022 är - 1,2, vilket innebär att Luleå gymnasieskola presterar något under vad som förväntas givet den elevsammansättning som finns. Något färre elever än förväntat klarar alltså sina gymnasiestudier. Resultatet kan ses som en indikation på att arbetet med skolans kompensatoriska uppdrag behöver stärkas ännu mer. Trenden visar dock en förbättring för 2022, jämfört med 2021 och 2020, vilket gör att prognosen för att en större andel elever ska ta examen inom 3 år, ser god ut. Gymnasieelever med examen inom 3 år, kommunala skolor, andel (%), avvikelse från modellberäknat värde <table><caption>Gymnasieelever med examen inom 3 år, kommunala skolor, andel (%), avvikelse från modellberäknat värde</caption><thead><tr><th>År</th><th>Luleå</th><th>Större stad (ovägt medel)</th></tr></thead><tbody><tr><td>2014</td><td>1.8</td><td>0.5</td></tr><tr><td>2015</td><td>-7.5</td><td>0.5</td></tr><tr><td>2016</td><td>-3.8</td><td>0.5</td></tr><tr><td>2017</td><td>-3.2</td><td>0.5</td></tr><tr><td>2018</td><td>-2.5</td><td>0.5</td></tr><tr><td>2019</td><td>-4.2</td><td>0.5</td></tr><tr><td>2020</td><td>-2.8</td><td>0.5</td></tr><tr><td>2021</td><td>-3.8</td><td>0.5</td></tr><tr><td>2022</td><td>-2.5</td><td>0.5</td></tr></tbody></table>	År	Luleå	Större stad (ovägt medel)	2014	1.8	0.5	2015	-7.5	0.5	2016	-3.8	0.5	2017	-3.2	0.5	2018	-2.5	0.5	2019	-4.2	0.5	2020	-2.8	0.5	2021	-3.8	0.5	2022	-2.5	0.5
År	Luleå	Större stad (ovägt medel)																													
2014	1.8	0.5																													
2015	-7.5	0.5																													
2016	-3.8	0.5																													
2017	-3.2	0.5																													
2018	-2.5	0.5																													
2019	-4.2	0.5																													
2020	-2.8	0.5																													
2021	-3.8	0.5																													
2022	-2.5	0.5																													
En bedömning av hur arbetet går för enheterna med att identifiera utvecklingsbehov och/eller genomföra utvecklingsinsatser kopplat till arbetet att utveckla en tillgänglig lärmiljö, utifrån fysisk, social och pedagogisk lärmiljö	Rapporteras vid helårsredovisning.																														

Mätetal/mått kopplade till målet Alla barn och elever får jämställd utbildning	
Pojkarnas meritvärde i grundskolan ska öka	Rapporteras vid helårsredovisning.
Flickors behörighet till gymnasiet ska öka	Rapporteras vid delår 2.
Pojkarnas betygsvärde i gymnasieskolan ska öka	Rapporteras vid helårsredovisning.
Minska flickors upplevelse av stress över skolarbetet alltid eller ofta, årskurs 7	Rapporteras, om möjligt, vid delår 2. Upphandling av nytt system för datainsamling pågår.
Minska flickors upplevelse av stress över skolarbetet	Rapporteras vid delår 2.

Målrelaterade - Mätetal/Mått	Senaste analys
alltid eller ofta, gymnasiet	
 En bedömning av hur arbetet går för enheterna med att identifiera utvecklingsbehov och/eller genomföra utvecklingsinsatser kopplat till arbetet med synliggöra och motverka könsmonster som begränsar barns och elevers lärande, val och utveckling	Att kartlägga och analysera nuläge, för att få syn på sina utvecklingsbehov, är grundläggande i allt kvalitets- och utvecklingsarbete. Utifrån det kan prioriteringar av utvecklingsinsatser göras. Det kvalitativa måttet som rör enheternas arbete med att synliggöra och motverka könsmonster är nytt, och beslutades mitt i pågående läsår. Kvalitetsdialoger i verksamheterna planeras utifrån läsårets uppbyggnad, vilket innebär detta mått kommer att följas upp i sin helhet när läsåret 2023-2024 har kommit igång. Det som kan rapporteras vid delår 1 är ett smakprov på några av de utvecklingsbehov som enheter och/eller verksamhetsnivåerna har synliggjort kopplat till begränsande könsmonster. Det är tydligt att många enheter har kommit igång med att identifiera sina utvecklingsbehov, varför bedömningen av måttet blir grönt. Nedan ges exempel på utvecklingsbehov som identifierats vid några av enheterna: - Förskolan lyfter att man önskar fördjupa observationsarbetet för att synliggöra det som sker i den dagliga verksamheten och i möten mellan barn-pedagog, barn-barn samt vad som händer i grupper. Man pratar om "hjälp till självhjälp", det vill säga att öka kompetens och vänja sig vid auskultation från flera i syfte att utveckla utbildningen och undervisningen - Förskolans rektorer lyfter att kunskapsbyggande och kompetenshöjande insatser kring könsmonster behövs - Grundskolan uppmärksammar könsskillnader i måluppfyllelse. Från verksamhetsnivån synliggör man statistiska skillnader i måluppfyllelse mellan könen, men stöttar även enheterna i att utveckla det egna analysarbetet för att djupare analyser utifrån könsskillnader på klassrumsnivå ska kunna göras. - Grundskolan uppmärksammar i resultatuppföljningar från förskoleklass till årskurs 9 att läs- och skrivundervisningen behöver uppmärksammas på olika sätt i grundskolans olika stadier. God läsförståelse är en grund för lärande genom hela skolsystemet. Enligt skolforskaren Zimmerman gynnar satsningar inom läs- och skriv särskilt pojkar men är fördelaktigt även för flickor och elever med annat modersmål. Läs mer om kompetensutvecklingsinsatser som görs direkt kopplat till detta under rubriken "jämför utbildning" (ovan). - Flera gymnasiektorer påpekar att de ser skillnad i hur uppgifter presenteras annorlunda för pojkar och flickor och att förväntningarna bland pedagoger ibland skiljer beroende på om eleven är en pojke respektive flicka. Det finns en upplevelse av att den kvinnliga/flickiga skolkulturen värderas högre och ett behov av att hitta sätt att tydligare nå pojkars studiemotivation. Normkritiska reflektioner, särskilt kring invanda arbetssätt, kan skapa starka känslor. Här behövs ett stöd för dem som leder och hanterar de normsynliggörande samtalen. - Det finns en upplevelse att psykisk ohälsa stiger på vissa gymnasieprogram där det inte varit ett stort bekymmer tidigare. Elever med psykisk ohälsa är de elever som oftast har problematisk skolfrånvaro och svårigheter med motivation och därmed också svårt att nå målen i kurserna, vilket synliggör det dubbelriktade sambandet mellan lärande och hälsa - Gymnasiet märker på vissa enheter en tillbakagång vad gäller toleransen av elever som inte identifierar sig som varken som pojke eller flicka, eller som det andra könet samt kring funktionsvariationer. Jargongen och språkbruket har försämrats och någon rektor märker att skillnaderna mellan pojkar och flickor suddas ut alltmer och att flickornas jargong blivit allt hårdare. Normramarna är mycket snäva inom vissa enheter, men inte alls på andra.

Mätetal/mått kopplade till målet Barn och elever i Luleå kommun äter klimatsmart skolmat	
● Skolmåltider har ett lågt klimatavtryck. Koldioxidekvivalenterna ska vid livsmedelinköp ligga i linje med FN:s 1,5 gradersmål. Alla skolformer ska ligga under en koldioxidekvivalent på 2,1.	Resultatet för koldioxidekvivalenten (CO₂e per kg livsmedel) för första kvartalet 2023, dvs januari till mars, är på totalen 1,59. Följande siffror gäller för respektive skolform: Förskolan 1,32 Grundskolan 1,66 Gymnasieskolan 1,98 Det betyder att Måltider har sänkt sitt klimatavtryck jämfört med resultatet för 2022 (1.7). Jämförande siffror för skolformerna 2022: Förskolan 1,4 Grundskolan 1,7 Gymnasieskolan 1,9 <i>Kommentar till resultatet:</i> Årets första mätperiod visar på att Måltider även fortsättningsvis har ett lågt klimatavtryck och ligger i linje med FN:s 1,5 graders mål. Måltiders samtliga skolformer ligger under referensvärdet 2,1.
■ En bedömning av hur arbetet går med att göra eleverna delaktiga i att utforma klimatsmarta och goda menyer	Rapporteras vid delår 2
■ En bedömning av hur arbetet går med att göra eleverna delaktiga i att organisera och utforma matsituationen.	Rapporteras vid helårsredovisning.

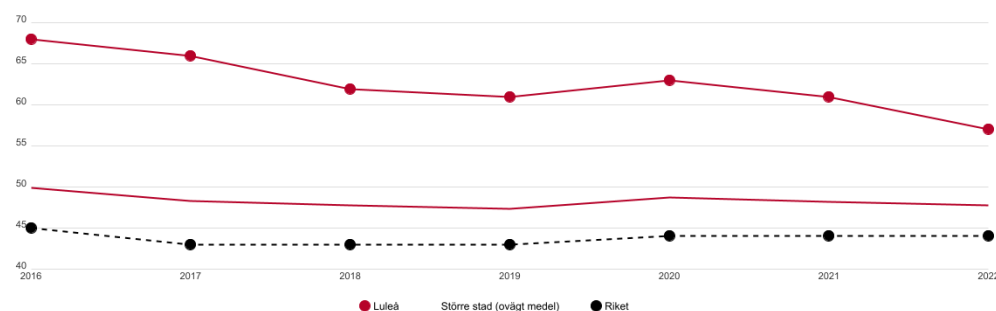
Mätetal/mått kopplade till målet Luleå kommun har behöriga lärare och förskollärare

Heltidstjänster i förskolan med förskollärarlegitimation ska vara i nivå med jämförelsegruppen större städer

Andelen heltidstjänster i förskolan med förskollärarlegitimation har sjunkit från 61% vid förra mättillfället (15 okt 2021) till 57% vid detta mättillfälle (baserar sig på avläsning de 15 oktober 2022). Trots det ligger Luleå fortfarande 9 procentenheter högre än snittet i jämförelsegruppen större städer, och 13 procentenheter högre än snittet i riket. Målet är att minst vara i nivå med jämförelsegruppen större städer, varför målet uppnås.

Under 2022 har det endast slutat tre förskollärare. Att andelen behöriga trots detta sjunkit med 4% beror på att det totalt sett varit fler antal anställda i förskolan under 2022, då man hade flera så kallade "pooltjänster" (bestående av huvudsakligen barnskötare) med anledning av pandemin. Fler total mängd anställda gör att andelen förskollärare sett till helheten blir lägre.

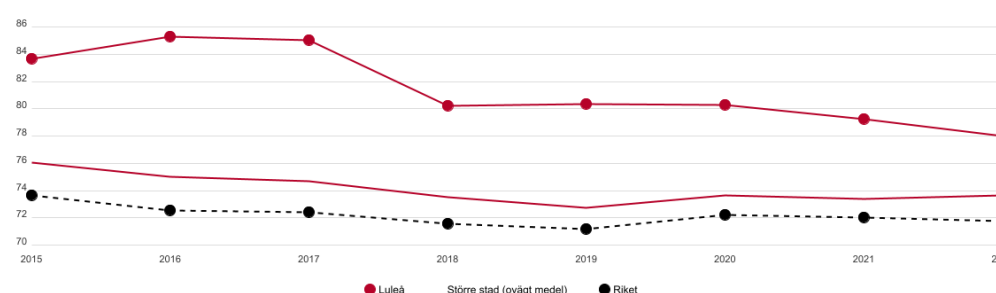
Heltidstjänster i förskolan med förskollärarlegitimation, kommunal regi, andel (%)

Lärare (heltidstjänster) med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne i grundskola åk 1-9 ska vara i nivå med jämförelsegruppen större städer

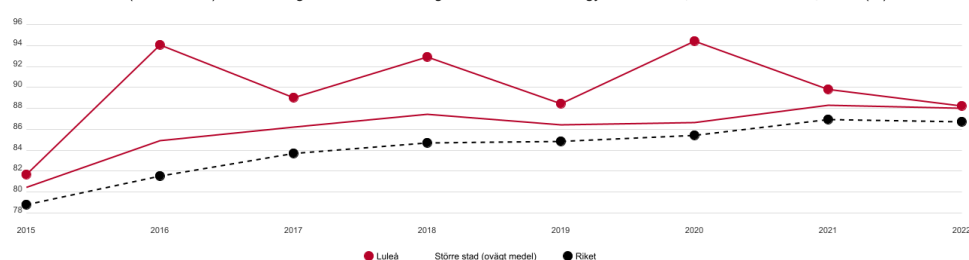
Andelen lärare (heltidstjänster) med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne i grundskolan har sjunkit från 79,3% vid förra mättillfället (15 okt 2021) till 78% vid detta mättillfälle (15 okt 2022). Trots det ligger Luleå kommun 4,4 procentenheter högre än snittet i jämförelsegruppen större städer, och 6,2 procentenheter högre än riket som helhet. Målet är att minst vara i nivå med jämförelsegruppen större städer. Detta uppnås.

Lärare (heltidstjänster) med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne i grundskola åk 1-9, kommunala skolor, andel (%)

Lärare (heltidstjänster) med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne i gymnasiet ska vara i nivå med jämförelsegruppen större städer

Andelen lärare (årsarbetare) med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne i gymnasieskolan har sjunkit från 89,8% vid förra mättillfället (15 okt 2021) till 88,2% vid detta mättillfälle (15 okt 2022). Trots det ligger Luleå kommun i nivå med snittet i jämförelsegruppen större städer, och 1,5 procentenheter högre än riket som helhet. Målet är att minst vara i nivå med jämförelsegruppen större städer. Detta uppnås.

	Lärare (Årsarbetare) med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne i gymnasieskola, kommunala skolor, andel (%) <table><tr><th>År</th><th>Luleå</th><th>Större stad (ovägt medel)</th><th>Riket</th></tr><tr><td>2015</td><td>80</td><td>80</td><td>78</td></tr><tr><td>2016</td><td>94</td><td>84</td><td>80</td></tr><tr><td>2017</td><td>89</td><td>85</td><td>82</td></tr><tr><td>2018</td><td>93</td><td>86</td><td>83</td></tr><tr><td>2019</td><td>88</td><td>85</td><td>83</td></tr><tr><td>2020</td><td>94</td><td>86</td><td>84</td></tr><tr><td>2021</td><td>89</td><td>87</td><td>86</td></tr><tr><td>2022</td><td>88</td><td>87</td><td>86</td></tr></table>	År	Luleå	Större stad (ovägt medel)	Riket	2015	80	80	78	2016	94	84	80	2017	89	85	82	2018	93	86	83	2019	88	85	83	2020	94	86	84	2021	89	87	86	2022	88	87	86
År	Luleå	Större stad (ovägt medel)	Riket																																		
2015	80	80	78																																		
2016	94	84	80																																		
2017	89	85	82																																		
2018	93	86	83																																		
2019	88	85	83																																		
2020	94	86	84																																		
2021	89	87	86																																		
2022	88	87	86																																		
En bedömning av hur arbetet går med att attrahera, rekrytera, utveckla och behålla kompetens	Bedömningen är att arbetet för att attrahera, rekrytera, utveckla och behålla kompetens fungerar väl och går i rätt riktning, trots att det finns omvärldsfaktorer som begränsar möjligheterna att fullt ut attrahera och rekrytera behörig personal i den utsträckning som vore önskvärt. Bedömningen grundar sig på flera delar: Attrahera kompetens: Hur attraktivt det är att bli förskollärare eller lärare i jämförelse med andra yrken, eller hur attraktiv Barn- och utbildningsförvaltningen i Luleå kommun är som arbetsgivare jämfört med andra skolhuvudmän, finns inga exakta siffror på. Här får bedömningen därför grundas på om förvaltningen har möjlighet att genomföra de insatser som man genom behovsanalys har funnit vara viktiga. Exempel på sådana insatser är höjd kvalitet genom olika former av kompetensutveckling, profilerade kommunikationsinsatser, stärkt och förbättrad samverkan med arbetstagarorganisationer, stöd till verksamheterna i form av fungerande vikarieförsörjning, IT-stöd etc. Förvaltningen har genomfört flera insatser utifrån behovsanalysen och ser att det även fortsättningsvis kommer att vara genomförbart att vidta de åtgärder man har bedömt vara nödvändiga. Således blir bedömningen att arbetet går i rätt riktning. Rekrytera kompetens: När det gäller möjligheterna att rekrytera kan bedömningen göras både utifrån siffror och utifrån förvaltningens möjligheter att genomföra de insatser som man ser är viktiga. I siffror ser vi att rekryteringen av personer som kommer "utifrån" (från en annan arbetsgivare än Luleå kommun) har ökat med 30% jämfört med året innan. De insatser som förvaltningen har bedömt vara viktiga att genomföra, tex införande av nytt rekryteringssystem, har även kunnat genomföras. Således blir bedömningen att arbetet går i rätt riktning. Utveckla kompetens: Förvaltningen har bedömt att det finns behov av olika kompetenshöjande insatser, varav merparten har kunnat genomföras, både med hjälp av externa medel och inom ramen för egen budget. Således blir bedömningen att arbetet går i rätt riktning. Behålla kompetens: Kommunen har liksom övriga riket stora pensionsavgångar kommande år, i Luleå går 10% av befintliga förskollärare och lärare i pension de kommande tre åren. Samtidigt har personalomsättningen bland lärare i Luleå de senaste tre åren varit lägre eller betydligt lägre än andra i kommuner, och den är även lägre än i andra förvaltningar inom kommunen. Bedömningen av arbetet med att behålla kompetens är därför att det fungerar väl.																																				

Ekonomisk redovisning

Driftsredovisning med prognos för helår

Kommentar utfall

Barn- och utbildningsnämndens resultat för perioden januari till sista april uppgår till 2,1 mkr, eller cirka 0,3% av periodens kommunbidrag. Det är naturligt med redovisade överskott i början av året då alla kostnader inte är linjära över året, till exempel inköp av lärverktyg/undervisningsmaterial. Det blir ökade kostnader under sommarmånaderna då semesterlönerna utbetalas, vilket medför en betydande ökning av lönekostnader. Fler elever bedöms även studera hos de fristående aktörerna från höstterminen, vilket kommer medföra ökade kostnader i form av ökad utbetalning av barn- och elevpeng i samtliga skolformer.

Barn- och utbildningsnämndens helårsprognos visar en negativ avvikelse mot den tilldelade budgeten och totalt prognosticeras ett negativt resultat uppgående till -19,5 mkr, eller motsvarande -1% av tilldelat kommunbidrag. Två av fem verksamhetsområden inom nämnden redovisar budget i balans.

Kommentarer prognos

Totalt prognosticeras ett underskott på -19,5 mkr mot tilldelat kommunbidrag för 2023, eller cirka -1% av nämndens tilldelad ram. Den huvudsakliga förklaringen merkostnader kopplat till lokaler, nya moduler och flytt- och saneringskostnader för Hertsöskolan vilket motsvarar 9,1 mkr. Det är fler barn och elever än budgeterat i verksamheterna, i förskolan motsvarar detta 2,2 mkr och beror inte bara på fler barn utan också att det är betydligt färre barn med föräldraledig vårdnadshavare. Eftersom föräldralediga barn genererar halv barnpeng, innebär detta utökade kostnader. Även grundskolan har fler elever i verksamheten än vad som budgeterats, motsvarande 5,2 mkr. Övan faktorer motsvarar 16,5 mkr och resterande del, 3 mkr, kan förklaras grovt av kostnadsökningar, tex vikariekostnader och att utbetalningarna till fristående verksamheter ökar samt att färre elever från andra kommuner studerar på gymnasieskolan i en lägre omfattning än tidigare.

Prognosen har försämrats med -2,6 mkr från tidigare ekonomiska rapportering. Prognosen under gemensamma resurser har reducerats ner från ett överskott på 4,5 mkr till 4,0 mkr. En förnyad bedömning har gjorts för skolskjuts som nu prognosticerar en +/- 0 avvikelse mot budget. Genom en lägre investeringstakt under årets början har prognosen uppreviderats gällande kapitalkostnader, nu prognosticeras ett överskott mot tilldelad budget på 1,0 mkr. En revidering har genomförts inom förskolans verksamhetsområde med -1,2 mkr, huvudsakligen relaterat till fler inskrivna barn än tidigare bedömning inom skolformens verksamhetsområde. Grundskolans ekonomiska prognos har försämrats med -0,9 mkr huvudsakligen kopplat till ökat underskott inom rektorskollektivet och större underskott inom den interna banken genom fler inskrivna barn i verksamheten.

Att redovisad periodavvikelse visar högre resultat än helårsprognosen beror bland annat på låga inköp av lärverktyg och övrig drift för perioden. Ökade inköp kommer att ske i skolformerna/organisationsformerna från höstterminen. I övrigt redovisas utbetalning av elevpeng till de fristående aktörerna i de olika skolformerna ett totalt överskott på cirka 3,2 mkr för januari-april mot budget. Förklaring är att budgeten baseras på en demografiökning från höstterminen. Inför höstterminen prognosticeras fler elever studera hos fristående aktörer i samtliga skolformer. Detta kommer leda till ökade utbetalningar och högre kostnader.

Inom nämndens område finns interna resultatavvikelser. Två av nämndens fem verksamhetsområden prognosticerar budget i balans. Gemensamma resurser (4,0 mkr) och Resurscentrum (1,6 mkr). Förskolans prognosticerar en negativ prognos, -4,2 mkr. Grundskolan som är nämndens största verksamhetsområde prognosticerar en negativ avvikelse uppgående till -20,0 mkr mot tilldelad budgetram. Värt att anmärka är att 9,1 mkr förklaras av merkostnader gällande nya moduler och flytt- och saneringskostnader för Hertsöskolan. Gymnasieskolan prognosticerar underskott uppgående till -0,9 mkr.

Kommentarer per verksamhetsområde:

Gemensamma resurser (total omslutning 132 mkr, eller motsvarande 7% av totalt budget), där IT/ADM (skolskjuts), HR/EK, kansli och ledning ingår, redovisar en positiv periodavvikelse på 2,4 mkr mot tilldelad budget. Avvikelsen förklaras huvudsakligen av den inflationskompensation på 2,5 mkr som gavs i budget till nämnden, denna har behållits centralt för att delvis kunna möta nämndens ökade kostnader. IT redovisar även ett positivt utfall för januari – april då faktureringen släpar efter. Kostnader för avskrivning och internränta, det vill sägas kapitalkostnader redovisar en högre positiv avvikelse för perioden, ökade investeringar under maj-december månad bedöms reducera den positiva periodavvikelsen. Totalt bedöms kapitalkostnaderna bli lägre än budgeterat med 1,0 mkr.

Helårsprognosen totalt under gemensamma resurser bedöms redovisa ett överskott uppgående till 4,0 mkr, detta främst beroende på inflationskompensationen och används för att möta övriga verksamheters underskott, samt att kapitalkostnaderna bedöms bli lägre än budgeterat. Skoltransporter bedöms klara sitt uppdrag inom tilldelad budget.

Förskolan (total omslutning 472 mkr, eller motsvarande 23% av total budget) prognosticerar ett underskott på -4,2 mkr jämfört med tilldelad budgetram. I april redovisar förskolan ett underskott på totalt -1,3 mkr, eller motsvarande -0,8% av periodens budget.

Rektorerna redovisar en negativ avvikelse på -1,3 mkr för perioden januari-april. Totalt bedöms rektorerna i förskolan redovisa en negativ helårsprognos på -2,2 mkr. Ett flertal förskolor har periodvis haft hög sjukfrånvaro bland både barn och personal och det har varit en hög tillsättning av vikarier genom det nya bemanningsföretaget och den nya bemanningsrutinen. På många förskolor ökar barnantalet successivt under vårterminen. Personal finns på plats före barnen kommer, detta medför att en del enheter är överbemannade i förhållande till barnantalet under början av året.

Gemensamma resurser inom förskolan redovisar ett +/- 0 resultat för perioden januari - april. Det beror främst på periodmässigt överskott i statsbidrag och budgeterade kostnader för Innovitaskolans förskola, som ökar antalet barn till hösten. Totalt prognosticerar gemensamma resurser en negativ avvikelse för helåret uppgående till -2,0 mkr. Förklaringen är att fler barn bedöms vara inskrivna i verksamheten än kommunprognosen, vilket genererar underskott i den interna banken i skolformen. Det är framför allt färre barn med föräldralediga vårdnadshavare mot tidigare år.

Totalt prognosticerar förskolan en negativ avvikelse med -4,2 mkr för 2023, eller motsvarande -0,9% av budgetomslutningen.

Barn- och utbildningsnämndens största verksamhetsområde är **grundskolan** med en budgetomslutning på 889 mkr (eller motsvarande 44% av total budget). Organisatoriskt består grundskolan av tre skolområden.

Periodavvikelsen inom grundskolan är negativ och uppgår till -4,2 mkr, eller motsvarande -1,4% av tilldelad periodbudget. Totalt för helåret prognosticerar grundskolan en negativ årsprognos uppgående till -20 mkr, eller motsvarande -2,2% av tilldelad ram.

Att grundskolan prognosticerar -20 mkr beror huvudsakligen främst på merkostnaderna för extra modulkostnader (-7,2 mkr) samt flytt- och saneringskostnader (-1,9 mkr) på Hertsöskolan som varken är budgeterat eller planerat för. Totalt uppgår dessa merkostnader till cirka -9 mkr, eller motsvarande 1% av budgetomslutningen. Det är också fler inskrivna elever inför året än bedömt vilket ger ett underskott med -5,2 mkr.

Rektorskollektivet har en negativ ekonomisk utveckling och prognosticerar totalt -5,4 mkr. Det beror främst på försämrad elevvolym inom enskilda skolenheter vilket beror på demografi men också på ökad konkurrens från fristående verksamheter. Orsakerna är oftast flera men grundorsaken är att bemanningsplaneringen på skolan är för snäv, den ekonomiska buffert som krävs för att kunna överbrygga lokala tillfälliga svängningar finns inte. Positivt är att en större del av enheterna med prognosticerade underskott har efter åtgärdsplaner kunnat balansera upp resultaten relativt väl från höstterminens start.

Värt att anmärka är att -20 mkr i prognosticerat underskott för 2023 motsvarar -2,2% av grundskolans budget.

Resurscentrum (total omslutning 212 mkr, eller motsvarande 10% av total budget) består av; metodutvecklare och skolpsykologer, kulturskola, skolkuratorer och skolsköterska, modersmålsenheten samt måltidsverksamhet. Totalt uppgår måltidsverksamheten till cirka 60% av Resurcentrums totala budget.

Resurcentrum redovisar en positiv avvikelse för januari till april på 2,2 mkr. Totalt bedöms verksamheten redovisa ett överskott på 1,6 mkr på helårsbasis mot tilldelad ram, eller motsvarande 0,7% av tilldelad ram. Periodens resultat påverkas positivt av lägre lönekostnader på flera av Resurcentrums enheter, främst Modersmålsenheten. Det är sjukskrivningar, men även tjänstledigheter och vakanser som bidrar till lägre lönekostnader. Generellt är det även låga driftinköp för perioden.

Måltidsverksamheten bedriver matlagning i skolkök åt förskola, grundskola och gymnasium och en majoritet av maten lagas för kommunala elever. Total periodavvikelse för måltidsverksamheten uppgår till 0,3 mkr för perioden januari till april. Med nuvarande prisnivåer på livsmedel bedöms verksamheten hålla sig inom tilldelad budget. Det återstår två prisförhandlingar med leverantörer under 2023. Om förhandlingarna resulterar i ytterligare prisökningar kommer verksamheten få svårt att hantera kostnaderna med tilldelade resurser och bibehållen kvalitet.

Gymnasieskolan (total omslutning 327 mkr, eller motsvarande 16% av total budget) redovisar en positiv avvikelse för perioden januari till april uppgående till 3,1 mkr, eller motsvarande 2,9% av periodens budget. Totalt prognosticerar skolformen ett underskott för helåret mot tilldelad budgetram på -0,9 mkr, eller motsvarande -0,3% av tilldelad ram. Förklaringen till den negativa prognosen för året beror på ett försämrat interkommunalt netto, med ett försämrat inflöde av elever till Luleå gymnasieskola från kommunerna inom fyrkantssamarbetet.

Förklaringen till den högre positiva periodavvikelsen relaterat årsprognosen beror bland annat på att fristående aktörer redovisar överskott för januari till april månad. Från höstterminen prognosticeras en utökning med cirka trettio Luleå elever vilket kommer medföra ökade utbetalningar under juli till december månad. Interkommunala nettot försämrats från höstterminen 2023 vilket ger lägre intäkter. Låga inköp av lärverktyg och generell drift är en annan faktor, vilket är bidragande till den positiva periodavvikelsen i skolformen. Ovan faktorer förklarar den positiva periodavvikelsen i skolformen jämfört med bedömd årsprognos.

Helårsprognosen i gymnasieskolan uppgår till ett underskott på -0,9 mkr. Totalt bedöms rektorerna i gymnasieskolan redovisa överskott på 3,1 mkr. Positivt är att åtta av tio rektorsområden har en budget i balans. Fortlöpande översyn av programstrukturen är en bidragande faktor till den ekonomiska balansen i skolformen.

Det interkommunala nettot prognosticeras redovisa ett underskott på -4,0 mkr. Här råder ännu stor osäkerhet, detta relaterat till elevernas val av utbildning för höstterminen. Här bör också beaktas att en ny fristående gymnasieskola, Realgymnasiet, etablerat sig i kommunen från hösten 2022. De har ett bra söktryck och de flesta sökande är elever från Luleå.

Driftredovisning (tkr)	Utfall Apr 2023	Utfall Apr 2022	Budget Apr 2023	Utfall - budget Apr 2023	Prognos Helår Apr 2023	Budget Helår Apr 2023	Prognos - budget helår Apr 2023	Utfall 2022
Nettokostnader	674 665	618 378	676 762	2 097	2 053 533	2 034 048	-19 485	1 933 399
Kommunbidrag	676 762	639 123	676 762	0		2 034 048		1 946 960

Nettoinvesteringsredovisning med prognos för helår

Investeringsredovisning (tkr)	Utfall Apr 2023	Utfall Apr 2022	Budget Apr 2023	Utfall - budget Apr 2023	Prognos Helår Apr 2023	Budget Helår Apr 2023	Prognos - budget helår Apr 2023	Utfall 2022
Barn- och utbildningsnämnd	2 899	2 926	45 267	42 368	135 800	135 800	0	24 758
Summa	2 899	2 926	45 267	42 368	135 800	135 800	0	24 758

Kommentar utfall

Investeringsutfallet för perioden uppgår till 2,9 mkr och utgörs till största del av chromebooks till grundskolan och iPads till både grund- och förskola (totala IT-investeringar 1,4 mkr för perioden). Inredning och verksamhetsutrustning uppgår till 1,1 mkr och är främst investeringar genomförda inom grundskolan. Investeringsutfallet för myndighetskrav uppgår till 0,4 mkr och även här är åtgärder genomförda inom grundskolans verksamhetsområde.

Kommentarer prognos

För närvarande bedöms det tilldelade investeringsutrymmet att förbrukas under året. Löpande avstämningar sker med SBF gällande pågående projekt om vad som bedöms rimligt att hinna utföras under året, prognosen kan komma att uppdateras därefter.

Uppföljning intern kontroll

Status	Kontrollmoment	Senaste analys
	Åtgärder mot kränkande behandling, fokus kränkningar som kommer in som klagomål	Resultat och noterade avvikelser: Under perioden 2023-01-10 till 2023-03-31 inkom totalt 19 klagomål. Det framkommer att totalt 12 klagomål handlar om kränkande behandling. Av dessa 12 har sju registrerats som kränkningar i Stella. Utöver det har ett ärende registrerats som tillbud i Stella. De händelser som inte har registrerats i Stella har ändå utretts av skolan. Åtgärder: Vid de klagomål som inkommer och som handlar om kränkande behandling läggs en kommentar in vid registrators utskick till berörda, bland annat till ansvarig chef. I utredares mejl för utskick av mall för svar till ansvarig rektor och områdeschef läggs kommentar in. I mall för svar läggs text in om att rektor ska beskriva hur ärendet har hanterats och om skolan följer den rutin som finns för anmälan, utredning och åtgärd av kränkningar, diskriminering och trakasserier. I svaret uppmanas rektor att redovisa eventuella åtgärder utifrån utredning i Stella. Mallen för svar på klagomål har förtydligats utifrån nya regler om klagomålshantering samt skrivning i förvaltningslagen. Det handlar främst om den del som rör områdeschef (delegats) bedömning om skolan har vidtagit relevanta och tillfredställande åtgärder eller inte och utifrån detta fatta eventuella beslut om åtgärder. Det är viktigt att huvudmannens utredningar är opartiska i förhållande till den verksamhet eller den händelse som utreds och rektor bör därför inte utreda sitt eget arbete
	KF Kontrollera och säkerställa att gällande regler för informationsförvaltning följs Kontrollmetod exempelvis: Kontroll av alla eller stickprov Arkivbeskrivning Dokumenthanteringsplan Kvalitén i dokumenthanteringsplanen Information skyddas mot brand, vatten, stöld och skadegörelse	Resultat och noterade avvikelser: Kontrollmetod är stickprov på 3 olika skolor enligt nedan: Finns det tecken på att allmänna handlingar som ska bevaras inte förvaras i arkivlokal eller arkivskåp som uppfyller krav i arkivlagen? Arkivlokal ska ge skydd mot följande enligt Riksarkivets aktuella föreskrift för arkivlokaler är RA-FS 2013:4: a) vatten och skadlig fukt b) brand, brandgas och skadlig upphettning c) skadlig klimat- och miljöpåverkan d) skadegörelse, tillgrepp och obehörig åtkomst Ansvarig: Kanslichef (arkivansvarig), tillsammans med registrator och arkivadministratör. Resultat och noterade avvikelser: Stickprov är genomförda på två skolor. Stickprov kommer genomföras på en tredje skola inför delår två. - Mariebergsskolan förvarar sina handlingar i ett låst arkivskåp som uppfyller krav enligt Riksarkivets aktuella föreskrift för arkivlokaler. Majoriteten av handlingarna förvaras dock på Stadsöskolan, se nedan. - Stadsöskolans arkivhandlingar förvaras i utrymmen som är låsbara och därmed skyddas från skadegörelse, tillgrepp och obehörig åtkomst. En allmän personalnyckel används dock till delar av utrymmet där arkivhandlingar förvaras. Lokalerna uppfyller inte kraven på säker förvaring vad gäller skadlig fukt. Huruvida lokalen är brandsäker och skyddas från skadlig klimat- och miljöpåverkan skulle kräva ytterligare utredning. Åtgärder: Arbete pågår för att inventera skolans allmänna handlingar i pappersformat för leverans till Stadsarkivet. Målet är att bristfälliga lokaler som i nuläget tas i anspråk för arkivhandlingar på sikt inte ska användas.
	Resurscentrums elevhälsas möjlighet att tillgodose behovet av stöd som rektor efterfrågar	Kontroll av om det har tagits fram ett tillvägagångssätt för hur Resurscentrums elevhälsa ska identifiera vad som behöver göras för att man i högre utsträckning bli främjande och förebyggande och arbeta nära skolornas behov och förutsättningar.

Status	Kontrollmoment	Senaste analys
		Resultat Vid delår 1 har tillvägagångssätt tagits fram och kontrollmomentet fortlöper enligt plan. Under jan-mars har Resurscentrum genom intervjuer fördjupat sig i vilket stöd som grundskolan behöver i arbetet med Elevhälsa. Resurscentrum har intervjuat områdeschefer samt verksamhetschef för att designa det fortsatta arbetet. Under vårterminens andra hälft påbörjas samtal med områdeschefer, rektorer (3st), enhetschefer, kuratorer (professionsutvecklare). Arbetet benämns som "elevhälsoreisan". Utgångspunkter i Elevhälsoreisan är följande: • Tillitsbaserad styrning och ledning – med fokus riktat mot skolornas behov och förutsättningar att ge alla elever förutsättningar för lärande och hälsa. • Främjande och förebyggande – Elevhälsan behöver skapa medvetna strategier om hur den främjande och förebyggande basen breddas, samtidigt behöver elevhälsan också hitta arbetsformer som stöttar och delar ansvaret i de svåra och mest utmanande elevärendena samt lära av det utmanande (åtgärdande). • Bygga 'tillsammansskap' för att lyckas kring systematiskt kvalitetsarbete och elevärenden som utmanar - Medvetenhet om vart vi ska, varför och hur - vision och målbild om framtiden och hur vi ska lyckas Arbetet kommer fortskrida under hela 2023 och framåt och samordnas av utvecklingsledare från Resurscentrum. Inga noterade avvikelser
	Efterlevnad av rutiner kring frånvarouppföljning	Kontrollmomentet är ej påbörjat vid delår 1. Grundskolan har en rutin för frånvarouppföljning (benämns som "frånvarotrappan") som enheterna arbetar utifrån. Under läsåret 22/23 pågår revidering av rutinerna och tillhörande stödmaterial. Revideringen beräknas vara klar senast vid vårterminens slut 2023. Inför delår 2 planeras stickprov av hur frånvaroärenden hanterats.